EUE Nummelin Marjo(UM), Paavilainen Marika(UM) 17.06.2015

Asia
Neuvostoraportti; ympäristöneuvosto 15.6.2015

Kokous
15.06.2015

Latvian puheenjohtajuuskauden viimeisessä ympäristöneuvostossa keskusteltiin EU:n valmistautumisesta Pariisin ilmastokokoukseen ja annettiin poliittista ohjausta ilmanlaadun parantamiseen tähtäävän päästökattodirektiivin jatkoneuvotteluihin.

Pariisin ilmastokokous joulukuussa on kuluvan vuoden ja tulevan Luxemburgin EU-puheenjohtajuuskauden yksi tärkeimmistä prioriteeteista. Ministerit nostivat esiin etenkin pitkän aikavälin tavoitteen, ilmastorahoituksen ja mahdollisuuden sopimuksen kunnianhimon tason tarkasteluun ja nostamiseen asioina joista tarvitaan tarkempia kantoja syksyn kansainvälisiin ilmastokokouksiin. Ministerit myös korostivat tarvetta vauhdittaa kansainvälisiä neuvotteluita ja saada mahdollisimman monet maat ja etenkin kaikki suuret päästäjät esittämään kansalliset päästövähennystavoitteensa mahdollisimman pikaisesti.

Päästökattodirektiivin käsittely jatkuu ministerien evästyksellä. Ministerit pitivät tärkeänä että ehdotuksen terveys- ja ympäristöhyötyjä ei vesitetä, mutta samalla että 2030 tavoitteiden tulee olla realistisia ja ottaa huomioon tuleva energiapolitiikka ja väestökehitys. Esiin tuotiin mm. mahdollinen joustomekanismi, joka ottaisi huomioon muutokset kehitystrendeissä esim. energiapolitiikassa. FI nosti esiin Suomelle ongelmallisen ammoniakkitavoitteen. FI tavoittelee esitettyä alempaa vähentämisvelvoitetta, mikä on myös viimeisimpien vaikutusarviointien mukaista. Neuvosto valmistelee omaa kantaansa komission ehdotukseen sen jälkeen kun Euroopan Parlamentti on äänestänyt kannastaan heinäkuussa.

Muissa asioissa mm. tuleva pj-maa Luxemburg esitteli ohjelmansa ja painopisteensä ympäristösektorilla.

Suomea kokouksessa edusti maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen.+++

Esityslistan hyväksyminen

Esityslista (9581/15) hyväksyttiin muutoksitta.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Hyväksyttiin (asiakirja 9604/15 PTS A 47). Yksi hyväksytyistä asioista oli EU:n CITES – sopimuksen osapuoleksi liittymisasiakirjan täydennys (9475/15 ENV).

Lainsäädäntökäsittelyt

A-kohtien luettelon hyväksyminen

Ehdotus neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 515/97 muuttamisesta (ensimmäinen käsittely) (LS).

Hyväksyttiin neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta (9582/1/15 REV 1), hyväksytty Coreper I:ssä 10.6.2015. ES äänestää tyhjää, AT, DE vastaan.

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan talousyhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa määrätyistä suojatoimenpiteistä (kodifikaatio) (ensimmäinen käsittely) (LS) .

Säädös on hyväksytty.

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä sekä direktiviin 2003/35/EY muuttamisesta (ensimmänen käsittely)

- periaatekeskustelu

Ministerit antoivat poliittista ohjausta ilmanlaadun parantamiseen tähtäävän päästökattodirektiivin (National Emissions Ceilings, NEC) jatkoneuvotteluihin. Direktiiviehdotusta on käsitelty neuvoston ympäristötyöryhmässä alkuvuodesta 2014. Neuvosto on viimeistelemässä omaa kantaansa ehdotukseen sen jälkeen kun Euroopan Parlamentin ympäristövaliokunta on äänestänyt parlamentin kannasta heinäkuussa.

Ministerit pitivät tärkeänä että ehdotuksen terveys- ja ympäristöhyötyjä ei vesitetä, mutta samalla useat jäsenmaat korostivat että 2030 tavoitteiden tulee olla realistisia ja ottaa huomioon mm. tuleva energiapolitiikka ja väestökehitys. Useat korostivat myös kansallisten erityispiirteiden huomioimista. Ongelmia on etenkin ammoniakki-, pienhiukkas- ja typpioksidipäästöjen vähentämistavoitteissa. Muutamat jäsenmaat katsovat edelleen että komission ja tutkimuslaitos IIASA:n laatimat vaikutusarvioinnit ja projektiot eivät vastaa niiden omia arvioita ja laskelmia, ja haluavat jatkaa keskustelua tästä. Osa etenkin itäisen Euroopan maista katsoo myös että mikäli tavoitteita ei muuteta niiden näkökulmasta realistisemmiksi, ne eivät voi olla sitovia vaan pelkästään indikatiivisia. Esiin nostettiin myös mahdollinen joustomekanismi , jonka avulla voitaisiin tarkastella tavoitteiden saavutettavuutta ottaen huomioon mahdolliset muuttuneet kehitystrendit. Useimmat jäsenmaat pitivät yleisesti joustomahdollisuuksia tärkeinä, tosin todeten että tavoitteiden realistisuus on lähtökohta. Osa jäsenmaita korosti kuitenkin että joustoilla ei saa vaarantaa päätavoitetta eli haitallisten ympäristö- ja terveysvaikutusten vähentämistä. Monien mielestä riittäisi, että joustot olisivat vastaavat kuin Göteborgin pöytäkirjassa, ja komission esittämään ns. kansainvälisen meriliikenteen joustoon suhtauduttiin kielteisesti tai epäilevästi.

Muutamat jäsenmaat, etenkin ns. kauttakulkumaat, korostivat voimakkaasti myös tarvetta EU-tason toimiin ja lainsäädäntöön etenkin liikenteen päästöjen vähentämiseksi; mm. ajoneuvojen standardit.

FI totesi ilmanlaadun parantamisen eri tason toimilla olevan tärkeä prioriteetti, ja totesi olevansa valmis jatkamaan neuvotteluja IIASA:n viimeisimpien vaikutusarviointien pohjalta. FI nosti esiin Suomelle ongelmallisen ammoniakkitavoitteen. Suomi tavoittelee esitettyä alempaa vähentämisvelvoitetta, mikä on myös viimeisimpien vaikutusarviointien mukaista.

Useat jäsenmaat vastustivat metaanin sisällyttämistä direktiiviin vedoten siihen että se kuuluu ilmastolainsäädännön puolelle.

Komissaari Vella korosti että 2030-tavoitteiden sitovuudesta ei saa tinkiä, muuten koko ehdotukselta menee uskottavuus ja pohja. Päästöjen vähentäminen ei ole ristiriidassa talouskasvun kanssa. KOM myös piti valitettavana sitä että jäsenmaat haluavat poistaa metaanin direktiivin soveltamisalalta ja pyysi pohtimaan vaihtoehtoisia ratkaisuja tälle. KOM kuitenkin korosti , että se toivoo edelleen ensimmäisen lukemisen sovun olevan mahdollinen, ja on valmis etsimään ratkaisuja jäsenmaiden 'legitiimeihin' ongelmiin ja myös jatkamaan kahdenvälisiä keskusteluja kaikkien niiden kanssa jotka tätä toivovat.

PJ totesi että asian käsittely siirtyy nyt tulevalle puheenjohtajamaalle eli Luxemburgille. LU ilmoitti jatkavansa asian käsittelyä aktiivisesti.

<u>Muut kuin lainsäädäntöasiat</u>

Pariisissa 30 marraskuuta – 11 marraskuuta 2015 järjestettävän, ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen (UNFCCC) osapuolten konferenssin valmistelut

(a) Komission tiedonanto: Pariisin pöytäkirja – ilmastomuutoksen torjuntatoimet vuoden 2020 jälkeen
(b) UNFCCC:n kanssa käytävien neuvottelujen edistyminen
- Keskustelu

Pariisin ilmastokokous joulukuussa on kuluvan vuoden ja tulevan Luxemburgin EU-puheenjohtajuuskauden yksi tärkeimmistä prioriteeteista. Ministereiden keskustelu pohjautui komission helmikuiseen tiedonantoon Pariisin pöytäkirjasta ja pj:n laatimiin kysymyksiin. Ministerit jatkoivat keskustelua kansainvälisten ilmastoneuvottelujen tilanteesta myös lounaalla.

Ministerit ilmaisivat yleisesti huolensa neuvottelujen hitaasta edistymisestä; juuri päättyneessä Bonnin neuvottelukokouksessa ei saavutettu riittävästi edistystä neuvottelutekstin tiivistämisessä, joten paljon työtä on vielä edessä. Yleisesti nostettiin esiin myös huoli siitä että kaikki suuret päästäjät eivät vielä ole ilmoittaneet aiottua päästövähennystavoitteensa (ns. INDC) ja korostettiin että EU:n tulee käyttää ilmastodiplomatian kaikkia väyliä muiden maiden kannustamiseksi INDC:n jättämiseen riittävän ajoissa. Saksan puheenjohtajuudella järjestetyn G7-kokouksen ilmastopäätelmiä kiiteltiin muutamissa puheenvuoroissa.

Jäsenmaat, ml. FI, olivat pääsääntöisesti varsin yksimielisiä EU:n keskeisistä tavoitteista Pariisin ilmastosopimuksen osalta: kahden asteen tavoitteen pitäminen mahdollisena, universaali osallistuminen, sopimuksen laillinen sitovuus. Useat ministerit korostivat että päästöjen vähentäminen on keskeistä mutta tarvitaan tasapainoa kaikkien elementtien, ml. rahoitus ja sopeutuminen, välillä. Lisäksi korostettiin vahvan ja läpinäkyvän seurantajärjestelmän tarvetta. Useat jäsenmaat korostivat myös sopimuksen dynaamista luonnetta ja säännöllisen arviointisyklin tärkeyttä, jotta kunnianhimon riittävyyttä voidaan tarkastella. Kuitenkin useat huomauttivat että sopimuksen eri elementit ovat luonteeltaan erilaisia (mitigaatio, rahoitus, sopeutuminen) ja niiden arviointia ei pidä yrittää saada samaan muottiin.

Ministerit nostivat esiin etenkin pitkän aikavälin tavoitteen, ilmastorahoituksen ja mahdollisuuden sopimuksen kunnianhimon tason nostamiseen asioina joista tarvitaan tarkempia kantoja syksyn kansainvälisiin ilmastokokouksiin. Etenkin rahoituksen korostettiin olevan Pariisissa 'deal-breaker' josta tarvitaan selkeästi myös jotain konkretiaa. Pitkän aikavälin tavoitteesta jäsenmailla on eriäviä näkemyksiä, suuri osa haluaa selkeä kirjauksen, mutta osa yleisemmän eikä tiettyyn vuoteen sidotun; lisäksi muutamat korostavat etenkin siitä että pitkän aikavälin tavoitteen on oltava selkeästi globaali eikä EU:n tule asettaa itselleen tavoitteita.

Sopimuksen oikeudellisen muodon osalta osa jäsenmaista piti tärkeänä että EU pitää kiinni kannastaan että tarvitaan pöytäkirja, muutamat maat, ml FI, toivat esiin että tärkeintä on varmistaa mahdollisimman laaja osallistuminen, ja osoittaa avoimuutta neuvotteluissa myös mahdollisille muille ratkaisuille. Muutamat jäsenmaat korostivat myös eri toimijaryhmien roolia, jota tulisi vahvistaa ilmastoneuvotteluissa. Tämä oli myös erillisenä aiheena ministereiden lounaalla.

EU päättää neuvottelutavoitteensa Pariisin kokousta varten 18.9. järjestettävässä ylimääräisessä ympäristöministerikokouksessa, jossa on tarkoitus hyväksyä neuvoston päätelmät. Lisäksi ECOFIN-neuvosto tulee käsittelemään ilmastorahoitusta syksyllä. Kansainväliset ilmastoneuvottelut ja etenkin ilmastorahoitus ovat myös Luxemburgin järjestämän epävirallisen ympäristöneuvoston asialistalla 22.-23.7.

Muut asiat

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi markkinavakausvarannon perustamisesta unionin kasvihuonekaasupäästöjen kappajärjestelmään, sen toiminnasta sekä direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta. (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Pj tiedotti markkinavakausvarantoa koskevasta ehdotuksesta saavutetusta sovusta, jonka Coreper hyväksyi 13.5.2015 alustavasti. Parlamentin ympäristövaliokunta hyväksyi 26.5.2015 saavutetun sovun ja täysistunto äänestää siitä heinäkuun alkupuolella juristi-lingvistien käsittelyn jälkeen. Komissio hyväksyy sen jälkeen ehdotuksen todennäköisesti puolivälissä syyskuuta. PJ totesi, että tämä on ollut yksi tärkeimpiä Latvian puheenjohtajuuskaudella käsitellyistä asioita. Hän totesi ratkaisun olevan tasapainoinen ja siten tukevat täytäntöönpanoa. Lisää luottamusta vähähiiliseen toimintaan, johon saadaan lisää investointeja.

Komissaari Cañete kertoi tyytyväisyytensä saavutettuun sopuun. Ehdotus päästökauppajärjestelmän reformista on odotettavissa heinäkuun puolivälissä. Jäsenmaista puheenvuoron käytti ainoastaan PL, joka ilmoitti arvostavansa asiassa tehtyä työtä mutta pahoittelevansa tätä yhteistä kantaa, jonka päivämäärät ovat haasteellisemmat kuin mikä sen mielestä oli tarpeen. PL jättää asiasta lausuman.

Viime aikojen tärkeimmät kansainväliset kokoukset:

i) **Baselin (COP 12), Rotterdamin (COP 12) ja Tukholman (COP 7) yleissopimusten osapuolten kolmoiskonferenssi (Geneve, 4. - 15. toukokuuta 2015)**
ii) **Kosteikkojen suojelua koskevan Ramsarin yleissopimuksen osapuolten konferenssin 12. kokous (Punta del Este, Uruguay, 1.- 9. kesäkuuta 2015)**

Puheenjohtajavaltio ja komissio tiedottivat asiasta.

Euroopan strategisten investointien rahasto – mahdollisuus ympäristöhankkeisiin

Komissio tiedotti asiasta.

Lissabonin peruskirja - opas juomavesihuoltoa, jätevesihuoltoa ja jätevesien käsittelyä koskevien palvelujen julkista politiikkaa ja sääntelyä varten

Portugalin valtuuskunta tiedotti asiasta.

Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma, Luxemburgin valtuuskunnan tiedotusasia

Luxemburgin ympäristöministeri kertoi maansa haluavan viedä eteenpäin ympäristöä kunnioittavaa, vähähiilistä, kestävää ja innovatiivista politiikkaa puheenjohtajuuskaudellaan.

Ilmastosopimuksen osapuolikokous Pariisissa on pj-kauden keskeinen haaste, sitä koskevat päätelmät valmistellaan ympäristöneuvostossa syyskuussa 2015. Ennen Pariisia syyskuussa käsitellään New Yorkissa vuoden 2015 jälkeistä ohjelmaa (post-2015 agenda). Kehitysyhteistyöministerit keskustelevat siitä, miten tätä saadaan muutettua eurooppalaiseksi politiikaksi.

Luxembourgin kaudella tulevat käsittelyyn seuraavat ympäristösektorin lainsäädäntöhankkeet: **NEC**-päästökattodirektiiviä työstetään eteenpäin, liikenteenpäästöihin puututaan **Euro 5/6** esityksen puitteissa; odotamme komissiolta ehdotuksia **päästökauppajärjestelmän reformiksi**, lisäksi **kiertotalouteen liittyviä esityksiä** odotetaan. Joulukuussa 2015 valmistellaan biodiversiteettistrategian puolivälin arviointia koskevat päätelmät, joissa otetaan kantaa siihen, mitä strategian toteutuksessa on saavutettu ja mitä työtä on vielä jäljellä. Eurooppalaiseen ohjausjakson viherryttämiseen liittyen käsitellään tukien myöntämisen ja sijoitustoiminnan mahdollisuuksia vaikuttaa ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen; valmistellaan poliittisia linjauksia tukien ja sijoitustoiminnan kohdentamiselle siten, että haitalliset vaikutukset ilmastolle ja luonnon monimuotoisuudelle vältetään.

LU-puheenjohtajuuskauden ministerikokoukset järjestetään seuraavasti: 22.- 23.7. epävirallinen ympäristöneuvosto (kestävä kehitys, ilmasto, lounaalla biodiversiteetti); 18.9. erikoisneuvosto ilmastopäätelmistä; 26.10 ympäristöneuvosto (päästökauppauudistuksen suuntaan antava keskustelu, ohjausjakson viherryttäminen ja 2015 jälkeisen agendan kokouksen tulokset) 16.12. ympäristöneuvosto (tilannekatsaus Pariisin ilmastokokouksen jälkeen, mahdollisesti NEC, ETS ja biodiversiteettistrategian puoliväin arviointia koskevan päätelmät sekä tulevan puheenjohtajavaltion NL:n ohjelma)

Suomen edustajat

Ministeri Tiilikainen ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	ilmastonmuutos, ympäristö, ympäristöneuvosto, ympäristönsuojelu, ilmansuojelu
Hoitaa	**UM, YM**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, PLM, SM, STM, TEM, TPK, VM, VNK